

Κύριε Δ/ντά

Εκδόθηκε χθες η απόφαση του ΣτΕ επί προσφυγής κατά των έργων Άνω Αχελώου (Υδροηλεκτρικό έργο Μεσοχώρας, Υδροηλεκτρικό έργο Συκιάς, σήραγγα μεταφοράς νερού Πευκοφύτου), η οποία είχε υποβληθεί από οικολογικές και τοπικές οργανώσεις της Αιτωλοακαρνανίας το 2007 !

Θεωρούμε κατ' αρχήν θετικό αυτό καθ' αυτό το γεγονός της έκδοσης απόφασης, έστω μετά από καθυστέρηση επτά ετών, η οποία ακυρώνει τις υπουργικές αποφάσεις περιβαλλοντικών όρων για τα έργα Αχελώου, επιβάλλοντας πλέον επανεξέταση των όρων συνέχισης των έργων μετά από συμπληρωματικές περιβαλλοντικές μελέτες. Ουσιαστικά όμως η κατασκευή όλων αυτών των έργων είχε ήδη διακοπεί εδώ και πολλά χρόνια, οπότε η απόφαση λύνει πλέον τα χέρια της Διοίκησης για την προώθηση των διαδικασιών επανεκκίνησης, ολοκλήρωσης και λειτουργίας των έργων. Ειδικότερα :

1. Σε ότι αφορά στο Υδροηλεκτρικό έργο (ΥΗΕ) Μεσοχώρας, το οποίο είναι πλήρως κατασκευασμένο και η μονάδα παραγωγής (ΥΗΣ) ενέργειας έτοιμη προς λειτουργία, η απόφαση επιτρέπει ουσιαστικά στον ιδιοκτήτη του , την ΔΕΗ, να προβεί άμεσα στις απαιτούμενες ενέργειες για την λειτουργία του. Ούτως ή άλλως το έργο αυτό δεν βρίσκεται σε περιοχή «Natura 2000», δηλαδή δεν απαιτούνται συμπληρωματικές περιβαλλοντικές μελέτες, ούτε ο ταμιευτήρας του συνδέεται με μεταφορά νερών προς Θεσσαλία. Με άλλα λόγια η απόφαση «ανάβει πράσινο» για την Μεσοχώρα, για την οποία όλοι πλέον αντιλαμβάνονται την ανάγκη λειτουργίας της, δεδομένου ότι θα συμβάλλει στην ενεργειακή αυτονομία της χώρας και θα προσφέρει έσοδα δεκάδων εκατ. ευρώ ετησίως. Τώρα πλέον, οι ελάχιστοι που ενδεχομένως παραμένουν να αρνούνται την λειτουργία του έργου αυτού ή σκέφτονται ακόμη και την κατεδάφισή του, ας εξηγήσουν στους πολίτες πως συμβαίνει όλα αυτά τα χρόνια να συμβαδίζουν, συνειδητά ή όχι, με τα συμφέροντα των διάφορων ενεργειακών lobbies (π.χ. παραγωγή ενέργεια από εισαγόμενο φυσικό αέριο), που ανταγωνίζονται την υδροηλεκτρική ενέργεια και γενικά τις ΑΠΕ (δες την προ ημερών σχετική καταγγελία των μικρών παραγωγών ενέργειας από ΑΠΕ).
2. Σε ότι αφορά στο ημιτελές ΥΗΕ Συκιάς, αυτό βρίσκεται σε περιοχή «Natura 2000», δηλαδή απαιτούνται πρόσθετες περιβαλλοντικές μελέτες πριν την επανεκκίνηση της κατασκευής του, οι οποίες κατά το 2007 (χρόνος υποβολής της προσφυγής) δεν είχαν εκπονηθεί. Τις παραλείψεις αυτές της Διοίκησης εντόπισε το ΣτΕ με την πρόσφατη απόφασή του και έχει ήδη προβεί στη διακοπή εργασιών από το 2009. Όμως η παράλειψη αυτή είχε από καιρό εντοπισθεί και ήταν γνωστή σε όλους. Έτσι το Υπουργείο Υποδομών (τότε ενιαίο Υπ. Ανάπτυξης), από το 2012 προώθησε την διαδικασία εκπόνησης ειδικής μελέτης για το περιβάλλον της περιοχής, η οποία ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη. Αξίζει πάντως να σημειώσουμε ότι όταν ανακοινώθηκε η απόφαση του Υπουργείου να προχωρήσει στην εν λόγω μελέτη κάποιοι αντέδρασαν επικαλούμενοι δήθεν άσκοπες δαπάνες κ.τ.τ. υποβάλλοντας ακόμη και ερωτήσεις στη Βουλή. Τώρα όμως το ΣτΕ με την απόφασή του επιβεβαιώνει την ορθή, έστω και καθυστερημένη, ανταπόκριση της Διοίκησης στις απαιτήσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Τι λένε λοιπόν οι τότε «αντιδρώντες» ; Ή μήπως για αυτούς η Συκιά είναι άλλο ένα ΥΗΕ που δεν πρέπει να λειτουργήσει (όπως ζητούν και για την Μεσοχώρα), παρά τα προφανή οφέλη για το ενεργειακό ισοζύγιο και συνολικά για την εθνική οικονομία ;
3. Σε ότι αφορά στην δυνατότητα μεταφοράς νερών από την μία λεκάνη σε μία άλλη γειτονική (Αχελώου-Πηνειού) το ΣτΕ απορρίπτει τις αιτιάσεις της προσφυγής και συντάσσεται με τις απόψεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, δηλαδή την αυτονόητη δυνατότητα μεταφοράς υπό την προϋπόθεση να τηρείται η σχετική νομοθεσία της χώρας και της Ε.Ε.
Σε ότι αφορά ειδικότερα στην ποσότητα μεταφοράς νερών προς τον κάμπο (σημειωτέον η μεταφορά ισχύει μόνο για τους τρεις Θερινούς μήνες, κατά τους υπόλοιπους εννέα μήνες τα έργα θα λειτουργούν ως αμιγώς ενεργειακά), η απόφαση του ΣτΕ αναφέρεται, όπως είναι

φυσικό στα ισχύοντα κατά το έτος υποβολής της προσφυγής (2007), δηλαδή 600 εκατ. μ3 νερού. Φυσικά σήμερα όλα αυτά έχουν αλλάξει : Αφενός η ποσότητα μεταφοράς έχει προσδιορισθεί από τα εκπονηθέντα Σχέδια Διαχείρισης του ΥΠΕΚΑ στα 250 εκατ. μ3, μόνο, αφετέρου με νεώτερη Ευρωπαϊκή και Εθνική νομοθεσία, η ποσότητα μεταφοράς θα αναθεωρείται κάθε φορά μετά από διαβούλευση με βάση τα Σ.Δ., ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες και ανάγκες σε νερό.

Συμπερασματικά παρέλκει πλέον η όποια συζήτηση για το θέμα της ποσότητας μεταφοράς στον κάμπο.

4. Σε ότι αφορά στο ίδιο το ΣτΕ και την λειτουργία του ας σημειωθεί ότι δεν αποτελεί όργανο αρμόδιο για να αποφασίζει εάν θα γίνουν ή όχι ΥΗΕ, εάν θα γίνει ή όχι μεταφορά νερών στον κάμπο. Το ΣτΕ ως γνωστόν τοποθετείται επί προσφυγών που επικαλούνται παραλείψεις της Διοίκησης στην εφαρμογή της νομοθεσίας. Αυτό έγινε και παλαιότερα όταν για παράδειγμα το κράτος δεν είχε εφαρμόσει την νομοθεσία για τα Σ.Δ. Το ίδιο συνέβη όταν κάποιοι στα Υπουργεία αγνόησαν την ανάγκη προστασίας ενός ιστορικού μοναστηριού στο Μυρόφυλλο Τρικάλων.

Είναι λοιπόν προφανές ότι με βάση και την νέα απόφαση του ΣτΕ τα Υπουργεία και η ΔΕΗ οφείλουν να προσαρμόσουν τις ενέργειές τους στα νέα δεδομένα και να επαναδρο-μολογήσουν τα έργα έως την ολοκλήρωση και λειτουργία τους. Φυσικά χάθηκε πολύτιμος χρόνος και θα μπορούσαν όλες οι πλευρές να είχαν κάνει καλλίτερα την δουλειά τους.

Όμως είναι γνωστό ότι το ΣτΕ χρησιμοποιείται κατά κόρον από ορισμένους ως εργαλείο εμπλοκής αναπτυξιακών έργων ή δράσεων, κυρίως όταν δεν εξυπηρετούνται οι απόψεις τους μέσα από τις πολιτικές αποφάσεις των συντεταγμένων οργάνων (Βουλή, Περιφερειακά Συμβούλια, κ.λ.π.). Αυτό ακριβώς συμβαίνει και με τα ΥΗΕ Μεσοχώρας και Συκιάς, το ίδιο συμβαίνει και με την ιδέα αλλά και τα έργα μεταφοράς νερών κατά τους θερινούς μήνες στον κάμπο.

Κλείνοντας, ας ευχηθούμε από εδώ και στο εξής τα όργανα της Διοίκησης να είναι πιο προσεκτικά στην εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Επίσης η κυβέρνηση οφείλει να εργασθεί συντονισμένα και με σοβαρότητα, ώστε αφενός τα έργα να προσφέρουν το ταχύτερο την πολύτιμη ηλεκτρική ενέργεια, αφετέρου η Γεωργία στη Θεσσαλία να αποκτήσει νέες προοπτικές.

11 Ιανουαρίου 2014

Αλεξάκος Φώτης, πρώην Νομάρχης Καρδίτσας
Αναγνωστόπουλος Βασίλης, πρώην Νομάρχης Καρδίτσας
Καλλές Γιάννης, Δικηγόρος, πρόεδρος ΕΘΕΜ
Παπαστεργίου Κώστας, πρώην Δήμαρχος Τρικκαίων
Πρίντζος Γιάννης, πρώην Νομάρχης Μαγνησίας
Γκούμας Κώστας, πρώην πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/ΚΕ
Μπαρμπούτης Τάσος, μέλος Δ.Σ ΕΘΕΜ